

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 187/2019-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. apríla 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej, zo sudcu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a sudcu Mojmíra Mamojku predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Tomáš Suchý, spol. s r. o., Horná 13, Banská Bystrica, v mene ktorej koná advokát JUDr. Tomáš Suchý, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Sžsk 111/2017 z 12. decembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. marca 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 9 Sžsk 111/2017 z 12. decembra 2018 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ požiadal Všeobecnú zdravotnú poisťovňu, a. s. (ďalej len „žalovaný“), o preplatenie nákladov zdravotnej starostlivosti poskytnutej v Spolkovej republike Nemecko vo výške 3 811,68 €. Žalovaný – v poradí tretím listom – opatrením z 25. novembra 2015 oznámil sťažovateľovi, že jednotlivé ošetrenia (zdravotné výkony) mu nemôže preplatiť, keďže príslušné podklady mu boli zaslané po zákonom stanovenej lehote.

3. Sťažovateľ žalobou o preskúmanie zákonnosti opatrenia žiadal, aby Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) opatrenie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. O žalobe rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 2 Scud 5/2016-53 z 13. júna 2017 tak, že opatrenie žalovaného z 25. novembra 2015 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný kasačnú sťažnosť podľa § 438 a nasl. zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „SSP“), o ktorej rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom z 12. decembra 2018 tak, že zamietol návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti, rozsudok krajského súdu z 13. júna 2017 zrušil a konanie zastavil.

4. Sťažovateľ poukazuje na právny záver najvyššieho súdu, podľa ktorého opatrením, ktorým žalovaný rozhodoval o právach sťažovateľa, bol list z 10. septembra 2015, a nie list z 25. novembra 2015, ktorý sťažovateľ označil vo svojej žalobe. Sťažovateľ ďalej uvádza:

„Sťažovateľ sa nestotožňuje s tým, že keď sa... domáhal preskúmania zákonnosti opatrenia a postupu žalovaného... t. j. listu zo dňa 25. 11. 2015 a nie listu zo dňa 10. 09. 2015, obišiel tým zákonom stanovenú lehotu, resp. si ju predĺžil. Sťažovateľ sa obrátil na žalovaného so svojou žiadosťou viackrát s tým, že definitívnou odpoveďou na jeho žiadosť bol práve list žalovaného zo dňa 25. 11. 2015. Sťažovateľ má za to, že ak by

sa obrátil na súd už skôr, v čase keď mu bol doručený list žalovaného zo dňa 10. 09. 2015, išlo by o predčasné uplatnenie jeho práva. Sťažovateľ a ani žalovaný nevedeli predvídať, či na základe opakovanej žiadosti sťažovateľa, žalovaný svoj skorší postoj uvedený v liste zo dňa 10. 09. 2015 neprehodnotí, či žiadosti vyhovie a podobne. Zároveň má sťažovateľ za to, že neskorší právny úkon ruší skorší. Definitívnym opatrením žalovaného vo vzťahu k sťažovateľovi bol list žalovaného zo dňa 25. 11. 2015 a tento bol predmetom súdneho prieskumu. Rovnako ako sťažovateľ to vyhodnotil aj Krajský súd v Banskej Bystrici...

... je nesporné, že žalobou napadnuté rozhodnutie bolo spôsobilé byť predmetom súdneho prieskumu, no NS SR ho nepreskúmal, čím porušil vyššie uvedené základné práva sťažovateľa. Sťažovateľ je presvedčený, že predmetom súdneho prieskumu majú byť a môžu byť iba opatrenia (rozhodnutia), ktoré definitívnym spôsobom vyjadrujú postoj orgánu, ktorý ich vydal. To, že sa žalovaný vyjadroval v danej veci spolu trikrát, neznamená, že predmetom prieskumu malo byť jeho prvé vyjadrenie (prvý list), pretože by sme tak dopredu prejudikovali jeho prípadný ďalší postoj vo veci.“

5. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„Rozsudkom Najvyššieho súdu SR zo dňa 12. 12. 2018, sp. zn. 9 Sžsk/111/2017 bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... a čl. 6 ods. 1 Dohovoru...

... Rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 12. 12. 2018, sp. zn. 9 Sžsk/111/2017 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu SR na ďalšie konanie...

Najvyšší súd SR je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania na účet právneho zástupcu sťažovateľa... do 15 dní od doručenia tohto nálezu.“

II.

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

9. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,

d) ktorý je neprípustný,

e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

f) ktorý je podaný oneskorene,

g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

III.

12. Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľa spočíva v tvrdení, že najvyšší súd napadnutým rozsudkom odňal sťažovateľovi právo na súdnu ochranu tým, že dospel k záveru, že opatrenie žalovaného z 25. novembra 2015 nie je spôsobilým predmetom súdneho prieskumu. Podľa najvyššieho súdu opatrením, ktorým žalovaný rozhodol o právach sťažovateľa, bol list z 10. septembra 2015.

13. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

14. Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre, poukazujúc na svoje ústavné postavenie (čl. 124 ústavy), opakovane zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Nie je preto zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže

ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojvôli, resp. arbitrárnosti pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

15. V tejto súvislosti považuje ústavný súd za potrebné poukázať aj na svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého rozhodnutie a postup všeobecného súdu, ktoré sú v súlade s platným a účinným zákonom (na vec aplikovateľnými procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi), nemožno kvalifikovať ako porušovanie základných ľudských práv (m. m. napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

16. Úlohou súdneho prieskumu rozhodnutí správnych orgánov v rámci správneho súdnictva je nielen prieskum zákonnosti preskúmaného rozhodnutia, ale aj poskytnutie účinnej ochrany „základných ľudských práv a slobôd... a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania“ [§ 5 ods. 2 SSP (m. m. IV. ÚS 494/2018)].

17. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom z 12. decembra 2018 zamietol návrh žalovaného na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti, rozsudok krajského súdu z 13. júna 2017 zrušil a konanie zastavil. Najvyšší súd skúmal procesné podmienky konania v zmysle § 97 SSP a dospel k záveru, že opatrenie, resp. rozhodnutie žalovaného, ktoré sťažovateľ v žalobe žiadal zrušiť, nie je spôsobilým predmetom súdneho prieskumu. Najvyšší súd poukázal na zistenia z administratívneho spisu a uviedol, že sťažovateľ podal žiadosť o preplatenie nákladov zdravotnej starostlivosti poskytnutej v inom členskom štáte Európskej únie 9. mája 2015. Na túto žiadosť reagoval žalovaný listom z 10. septembra 2015, v ktorom sťažovateľovi oznámil, že „*podklady z ošetrovania zo dňa 10. 04. 2015, 26. 05. 2015, 27. 05. 2015, 28. 05. 2015 a 05. 06. 2015 mu nemôže preplatiť, z dôvodu, že na požiadanie o preplatenie nákladov cezhraničnej starostlivosti zákon o zdravotnom poistení v ust. § 9d ods. 8 ustanovuje lehotu 3 mesiace od poskytnutia zdravotnej*

starostlivosti. “. Následne manželka sťažovateľa emailom z 21. septembra 2015 opätovne žiadala o posúdenie žiadosti o preplatenie nákladov z dôvodu, že podľa jej názoru nedošlo k oneskorenému podaniu žiadosti, keďže žiadosť bola podaná na pobočke belgickej poisťovne. Žalovaný reagoval listom z 10. októbra 2015 adresovaným sťažovateľovi, v ktorom uviedol, že nebol dôvod podať žiadosť na pobočke belgickej poisťovne, keďže zdravotná starostlivosť bola poskytnutá v Nemecku. Na tento list reagoval sťažovateľ ďalším listom, v ktorom nesúhlasil so záverom o oneskorenom podaní žiadosti a uviedol, že belgická poisťovňa rozhodla až po niekoľkých týždňoch o tom, že žiadosť je potrebné podať v domovskom štáte, t. j. Slovenskej republike. Na tento list reagoval žalovaný listom z 25. novembra 2015, ktorý sťažovateľ podanou žalobou žiadal zrušiť. Žalovaný v tomto liste „iba opätovne zopakoval svoj názor, že v zmysle ustanovenia § 9d ods. 8 zákona o zdravotnom poistení mohol žalobca podať žiadosť o preplatenie nákladov zahraničnej starostlivosti príslušnej zdravotnej poisťovni do 3 mesiacov od poskytnutia zdravotnej starostlivosti, čo vzhľadom k tomu, že žiadosť podal až 09. 09. 2015 neurobil. Rovnako zopakoval, že žiadosť o preplatenie nákladov bolo potrebné podať žalovanému ako príslušnej zdravotnej poisťovni. “.

18. Vychádzajúc z týchto zistení, najvyšší súd dospel k záveru, že „opatrením, ktorým žalovaný rozhodoval o právach žalobcu je list žalovaného zo dňa 10. 09. 2015...“. Pokiaľ sťažovateľ žiadal zrušiť list žalovaného z 25. novembra 2015, v ktorom žalovaný „po tretíkrát zopakoval svoje rozhodnutie, takýto akt žalovaného nie je možné považovať za opatrenie spôsobilé zasiahnuť do práv žalobcu. Žalobca nie je oprávnený určovať, ktorým rozhodnutím došlo k zásahu do jeho práv. Táto skutočnosť musí vychádzať zo skutkového stavu a z administratívneho spisu správneho orgánu, nie zo subjektívneho pocitu žalobcu.“. Podľa najvyššieho súdu k tomuto záveru možno dospieť aplikáciou § 244 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (účinného v čase podania žaloby sťažovateľa, pozn.), ako aj aplikáciou § 3 ods. 1 písm. c) SSP (účinného v čase rozhodovania najvyššieho súdu, pozn.).

19. Najvyšší súd poukázal aj na to, že proti opatreniu žalovaného, ktorým odmietol preplatiť sťažovateľovi náklady cezhraničnej zdravotnej starostlivosti, nie je prípustný riadny opravný prostriedok. Uviedol, že za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku bolo

možné proti opatreniu žalovaného podať žalobu o preskúmanie zákonnosti v lehote dvoch mesiacov od jeho doručenia. Tento princíp zostal zachovaný aj podľa ustanovení Správneho súdneho poriadku (§ 181) s tým, že *„stanovenú lehotu nemožno obchádzať tým, že za predmet súdneho prieskumu žalobca označí neskôr doručený list správneho orgánu s totožným obsahom ako opatrenie, ktorým správny orgán rozhodol o jeho právach. Lehota na podanie žaloby o preskúmanie opatrenia žalovaného, ktorým žalovaný rozhodol o jeho právach, začala plynúť od doručenia listu zo dňa 10. 09. 2015, ktoré je potrebné považovať za opatrenie spôsobilé byť predmetom súdneho prieskumu, a táto lehota v zmysle ustanovenia § 250b ods. 1 OSP uplynula po dvoch mesiacoch.“*.

20. Na tomto základe najvyšší súd zrušil rozsudok krajského súdu a konanie zastavil bez toho, aby sa zaoberal meritom veci, vzhľadom na to, že sťažovateľ sa *„domáhal zrušenia opatrenia, ktoré nie je spôsobilé byť predmetom súdneho konania, ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno v konaní odstrániť.“*

21. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku dospel k záveru, že právne závery najvyššieho súdu sú logické, rešpektujú účel príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (účinného v čase podania žaloby sťažovateľa, pozn.) a Správneho súdneho poriadku, nemožno ich považovať za arbitrárne (svojvoľné). Odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu je dostatočným podkladom pre výrok, ktorým najvyšší súd zrušil rozsudok krajského súdu z 13. júna 2017 a zastavil konanie pre nedostatok podmienky konania (neexistencia spôsobilého predmetu súdneho prieskumu), a preto právne závery najvyššieho súdu nie sú zjavne neodôvodnené a sú tak ústavne akceptovateľné. Ústavný súd konštatuje, že právne závery najvyššieho súdu predstavujú jeden z možných – a ústavne akceptovateľných – spôsobov právneho posúdenia zisteného skutkového stavu.

22. Na tomto základe ústavný súd ústavnú sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť.

23. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzvať sťažovateľa na odstránenie vady ústavnej sťažnosti, ktorá spočívala v predložení len kópie splnomocnenia pre právneho zástupcu na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. apríla 2019